



Oponentský posudek

Autor/ka práce: Marie Karešová
Název práce: Pěstounská péče
Vedoucí práce: Mgr. Sylvie Stretti
Oponent: Honza Kaňák, Ph.D.

Formální náležitosti podle Opatření děkana 07/2017

Splňuje práce kritérium odborného textu?	Ano, ale jen konceptualizace
Obsahuje abstrakt (Čj, Aj) - nepovinné pro Bc.	Ne
Obsahuje shrnutí závěrů?	Ano
Obsahuje seznam literatury?	Ano
Obsahuje čestné prohlášení (samostatnost, citace literatury, nepoužití k získání titulu)	Ano
Rozsah (40 NS - Bc.; 60 NS - Mgr.)	Ano

Předkládaná bakalářská práce Marie Karešové splňuje náležitosti dle OD 07/2017. V tomto ohledu (byť se to týká spíše obsahu práce) vnímám jako problematické využití pouze 8 odborných zdrojů (text Bubleové není recenzován, stejně tak text Dobrý pěstoun... a nejedná se tím o odborné zdroje). A elektronické zdroje jako Kazuistika - Wikipedie, či benesov-city.cz, či mpsv.cz a rozumacit.cz jsou mimo použití v kvalifikačních akademických pracích úplně (resp. v konceptuální části).

Znění základní výzkumné otázky

Je formulována?	Ne
Jsou pojmy operacionalizovatelné?	Nelze posoudit
Spadá do oboru SACH?	Nelze posoudit
Je netriviální?	Nelze posoudit
Je otevřená (či je možná uzavřená varianta)?	Nelze posoudit

S ohledem na to, že se autorka práce zaměřuje na kazuistiku, kterou chce ilustrovat a konfrontovat teoretické uchopení pěstounské péče s životní zkušeností jedné autorkou vybrané rodiny, základní výzkumná otázka není formulována. V tomto ohledu je pak matoucí, že autorka stejně mluví o postupu výzkumu (str. 41), o dotazníku (o jehož operacionalizaci se nezmiňuje). Je asi fér otevřeně reflektovat, že mám obecně potíž s akceptací využití kazuistik do akademických kvalifikačních prací (neb, dle mého, není nástrojem pro sociálně-vědní výzkum, ale pro klinickou praxi). Autorka v textu formuje cíl popsat „fungování pěstounské péče v České republice a to od prvotního rozhodnutí stát se pěstounem až po vlastní ukončení pěstounské péče“ (str. 7).

Konceptuální část práce

Jsou konceptualizovány všechny pojmy ZVO?	Nelze posoudit
Je u klíčového pojmu definován obsah i struktura pojmu?	Ano
Je uveden současný stav poznání?	Ano v kontextu legislativy
Je konceptualizace srozumitelná?	Ano

Autorka v konceptuální / teoretické části práce definuje právní rámec pěstounské péče, základně také motivy stát se pěstounem. Stejně tak se autorka věnuje dítěti v pěstounské péči a základně také problematice attachmentu. Popisuje také druhy pěstounské péče a jejich možné členění, stejně jako proces pěstounské péče a dávky, které v souladu s pěstounskou péčí náleží. Informace zde popsání, jsou srozumitelné a s ohledem na typ práce dostačující.



Na druhou stranu není zcela dobře pracováno se zdroji. U citací chybí odkaz na konkrétní stranu textu (např. str. 14 a text Luskové, který je autorkou citován, stejně tak str. 18 a citace Bowlbyho; str. 19 a citace Kovařovicové) a některé části textu autorky jsou bez zdroje zcela. Již zmíněná str. 14 a teze o tom, co je mezi pěstouny nejoblíbenější. Část 1.6 (historie pěstounské péče) se zdá být, s ohledem na autorkou formulovaný cíl práce, nadbytečná.

Metodologický rámec

Je k operacionalizaci využita konceptualizace?	Ne
Sedí metoda sběru dat se záměrem výzkumu?	S cílem, který formuluje autorka textu ano
Sedí metoda analýzy dat se záměrem výzkumu?	S ohledem na využití kazuistiky ano
Je popsán způsob výběru vzorku?	Ne
Je zvolen rámec výzkumu adekvátně ZVO a záměru výzkumu?	Nelze posoudit
Jsou popsány limity výzkumu, kvalita výzkumu a etický rozměr zkoumání?	Ne

S ohledem na to, že autorka využívá kazuistiku, jako dokreslení jí prezentovaných informací v teoretické části, nelze posuzovat kvalitu metodologického zakotvení výzkumu, protože výzkum nerealizuje. Výběr rodiny (vzorku) je, dle mého nedostatečně popsán, protože není zřejmé, jestli autorka textu zná jen rodinu jednu, či jaká kritéria pro její výběr (kromě toho, že mají zkušenost s pěstounskou péčí) si dále formulovala.

Výzkumná zjištění

Odpovídají výzkumná zjištění na ZVO?	
Jsou použity nástroje analýzy dat adekvátně?	
Je prezentace zjištění srozumitelná?	
Přináší zjištění výzkumu něco nového?	

Autorka v textu popisuje kazuistiku rodinou, kterou sama vybrala. Základně definuje jak anamnestická data, tak příběhovou formou průběh pěstounské péče u chlapce a u dívky. Informace jsou obecné a spíše dokreslující teoretickou část práce.

Zřejmě je to spíše otázka formulace, ale věta „u chlapce se již od počátku začaly projevovat jeho romské geny“ (str. 44) považuju v kontextu oboru, v rámci něhož autorka práci obhájí, za minimálně velmi nešťastnou. Také tvrzení, že „neměla (dívka v pěstounské péči) dle psychologického posudku citovou vazbu k jednomu člověku, kterým by měla být matka“ (str. 46) naprosto neodpovídá současnému stavu poznání o attachmentu. Z mého pohledu je škoda, že autorka nekomentovala (byť bezesporu legislativně v pořádku) z odborného hlediska postup rozdělení matky a jejího dítěte (na str. 46). Kapitola 4.4, resp. vymezení metod sociální práce, měla být v teoretické části práce. A není mi moc zřejmé, jak autorka textu ověřovala, že metody sociální práce byly aplikovány. Stejně tak tvrzení v kapitole 4.5 (Shrnutí kazuistiky) dle mého nejsou v souladu se současným stavem poznání ohledně attachmentu atp. a jsou spíše, z mého pohledu, zavádějící. Navíc faktory, která autorka práce uvádí jako ty, které ovlivnily změny v chování chlapce, nejsou jediným možným vysvětlením.

Nicméně i tak se jeví cíl práce, tak jak jej formulovala autorka, jako naplněný, byť především teoretickou částí.

Závěr: Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře (2) až dobře (3).



Otázky k obhajobě

Prosím autorku textu, aby v rámci obhajoby popsala, jak různé mohou být tvrzení kazuistiky ovlivněna výběrem konkrétní rodiny. Stejně tak prosím, aby autorka osvětlila, jak ověřovala, že metody, které zmiňuje v kapitole 4.4, byly sociálními pracovníci / pracovníky skutečně aplikovány. A prosím také, aby autorka na základně odborných textů (výzkumy, monografie atp.) doložila vlastní tvrzení, že „*se v době dospívání začínou projevovat ve větší míře geny dítěte, což způsobuje změny v jejich jednání, které nasvědčuje vrozeným potřebám a dispozicím*“ (str. 50).

V Praze dne 20. května 2015

Honza Kaňák